

**Jesteśmy
Drużyną BO,
zobacz, co razem
możemy zrobić dla
naszego miasta!**

Budżet Obywatelski w Krakowie

Spis treści

Czym jest budżet obywatelski	» 2
Decyduj, BO możesz!	» 3
Zmieniaj Kraków z BO!	» 4
Partycypacja z tradycjami	» 5
BO przez cały rok	» 11
Wnioskowanie jest proste!	» 12
Składanie wniosku – krok po kroku	» 14
Pod lupą urzędników	» 19
Przeszło czy przepadło?	» 20
Rozmowa z autorami jednego ze zwycięskich projektów	» 21
3, 2, 1 – rusza głosowanie!	» 25
BO dzieje się w mieście!	» 30
Co to jest ewaluacja BO?	» 31
Komiks	» 38

Urząd Miasta Krakowa
WYDZIAŁ KOMUNIKACJI SPOŁECZNEJ

31-004 Kraków
Pl. Wszystkich Świętych 3-4
tel. 12 616 13 60
ks.umk@um.krakow.pl
www.krakow.pl

Teksty: Joanna Korta, Jan Barański
Zdjęcia: Elżbieta Marchewka, Bogusław Świerzowski,
archiwum Krakowskiego Pogotowia Ratunkowego
Rysunki, komiks: Weronika Kulis
Projekt graficzny: Pro Art Studio Michał Madejski
Korekta: Aurelia Hołubowska
Skład i tamanie: Pro Art Studio Michał Madejski
Drukarnia: Leyko Sp. z o.o.
Nakład: 20 000 egz.
ISBN: 978-83-958490-0-8

Poznaj naszych bohaterów

Młodzi krakowianie!

Zapraszamy Was na przygodę z budżetem obywatelskim miasta Krakowa. Ta książeczka to kompendium wiedzy o narzędziu, dzięki któremu możecie mieć bezpośredni wpływ na wasze najbliższe otoczenie. W broszurze znajdziecie nie tylko podstawowe informacje dotyczące BO, ale również mnóstwo innych, ciekawych materiałów: historię Drużyny BO, komiks, baśniowe rysunki i infografiki... Zachęcamy Was do lektury zarówno z Waszymi rodzicami, jak i z młodszym rodzeństwem – ponieważ w budżecie obywatelskim wiek nie ma znaczenia.

BO warto!

Olek – najstarszy w Drużynie, ma 12 lat. To bystry chłopak. Komputerowiec, uwielbia informatykę i jest zawsze na bieżąco z nowymi technologiami. Wciąż siedzi z nosem w tablecie. Jest raczej cichy, ale gdy już się odezwie, to zawsze powie coś mądrego. To mózgi całej grupy. Jego ulubiony kolor to żółty.

Basia – ma 11 lat. Interesuje się przyrodą i ekologią. Lubi rysować i spędzać czas w otoczeniu natury. Angażuje się w różne inicjatywy, w szczególności dotyczące ochrony środowiska (np. „sprzątanie świata”). Dobrze się uczy. Czasami bywa trochę zrozumiata. Jest drobna i szczupła, a jasne włosy zaplata w dwa piękne warkoczki. Jej ulubiony kolor to zielony.

Karol – ma 8 lat, jest najmłodszy w Drużynie. To sportowiec, zawsze gotowy na przygodę. Ten chłopak jest bardzo żywiołowy i wszędzie go pełno. Ciągłe jeździ na rowerze albo deskorolce, dlatego na głowie ma zawsze kask. Jest zwinny, sprytny i wysportowany. Jego ulubiony kolor to czerwony.

Przeczytaj
swojemu
dziecku!

Pewnego dnia szkołę Basi, Karola i Olka odwiedził Ambasador Lokalnej Partycypacji. Miły pan opowiadał o budżecie obywatelskim. Dla paczki przyjaciół to było odkrycie – okazuje się, że aby zmieniać świat na lepsze, wcale nie trzeba być czarodziejem ani wróżką! Pan Ambasador przekonywał, że nawet najmłodszy mogą ulepszyć swoją najbliższą okolicę.

Czym jest budżet obywatelski

Jeśli jesteś mieszkańcem Krakowa, to z pewnością nieraz słyszałeś już o budżecie obywatelskim, a może nawet brałeś udział w głosowaniu lub sam poświęciłeś czas, żeby zgłosić miastu swój pomysł na lepszy Kraków. Jeśli nie, to prawie na pewno – nawet nieświadomie – korzystasz z tego, co w ramach BO zrobiono do tej pory np. w twojej dzielnicy, bo BO funkcjonuje w naszym mieście od 2014 r.

Budżet obywatelski to nic innego jak specjalny instrument, który pozwala wszystkim mieszkańcom miasta zaproponować, a potem zdecydować, na co zostanie wydana część środków z budżetu Krakowa. To pewnego rodzaju plebiscyt na najciekawsze i najbardziej potrzebne przedsięwzięcia i inwestycje, których oczekuje miasto i jego mieszkańcy.

Budżet obywatelski powstał po to, by zwiększyć zaangażowanie mieszkańców – a zatem także i Twoje – w ustalanie tego, co ważne dla społeczności lokalnej. Kto, jak nie krakowianie, wie najlepiej, czego im potrzeba? Pamiętaj, że wspólnym mianownikiem wszystkich przedsięwzięć jest dobro społeczności i poprawa komfortu życia – nie tylko Twojego, ale także Twoich bliskich, sąsiadów czy znajomych.

Decyduj, BO możesz!

Dzięki BO możesz uczyć się, jak działa miasto. To okazja, by wziąć sprawy w swoje ręce, nie czekając, aż to, na czym Ci najbardziej zależy, załatwią inni – sąsiedzi, aktywiści społeczni czy urzędnicy. Najważniejsze elementy budżetu obywatelskiego to współpraca i czynny udział mieszkanków i mieszkańców, które pozwalają zrealizować przedsięwzięcia ważne dla lokalnej społeczności. BO to nie tylko zgłaszanie pomysłów i głosowanie. To spotkania, konsultacje i dyskusje, które kształtują postawy obywatelskie i poczucie sprawczości, a także uczą młodsze pokolenia, że bycie mieszkańcem miasta oznacza również aktywne decydowanie o nim.

BO a wymogi ustawowe

Od 2019 r. (na mocy znowelizowanej rok wcześniej ustawy o samorządzie gminnym) w gminach będących miastami na prawach powiatu utworzenie budżetu obywatelskiego jest obowiązkowe. Oznacza to, że każda taka gmina musi na ten cel przeznaczyć określone środki, które nie mogą zostać wykorzystane na sfinansowanie innych zadań. Chodzi o kwotę wynoszącą co najmniej 0,5 proc. wydatków gminy zawartych w ostatnim sprawozdaniu z wykonania budżetu.

Przeczytaj
swojemu
dziecku!

Przyjaciele spotkali się po lekcjach – jak zwykle – przy trzepaku. Mieli całą masę pomysłów, co należałoby zmienić w ich dzielnicy. Mówili jeden przez drugiego, nie mogli dojść do porozumienia, który z pomysłów jest najlepszy, i nawet Kapsel miał mnóstwo do powiedzenia: cały czas szczekał wesoło.

Przeczytaj
swojemu
dziecku!

W końcu dzieciaki postanowiły zawiązać Drużynę BO. Umówiły się, że od teraz każde z nich będzie rozmawiać z mieszkańcami osiedla o tym, co mogłoby być im najbardziej potrzebne, aby wszystkim żyło się lepiej w ich dzielnicy. Zaczynało się ściemniać, gdy rozeszły się do domów, pełne entuzjazmu i z głowami pełnymi pomysłami.

Zmieniaj Kraków z BO!

Zauważyłeś, jak zmieniło się w ostatnim czasie otoczenie Zalewu Nowohuckiego albo popularne Bagry? Cieszy Cię nowe wyposażenie siłowni zewnętrznej? Jesteś dumny z tego, że Twoja pociecha uczy się na szkoleniach, jak udzielać pierwszej pomocy przedmedycznej? Te i wiele innych ciekawych inicjatyw w mieście zrealizowano właśnie w ramach budżetu obywatelskiego. Z efektami tych prac masz szansę spotkać się niemal na każdym kroku – BO działa w skali całego miasta, jak również w dzielnicach.

Budżet obywatelski daje Ci dwie możliwości: możesz sam proponować konkretne rozwiązania albo w głosowaniu współdecydować, czy pomysł zdobędzie finansowanie i zostanie wprowadzony do budżetu miasta na kolejny rok.

To Ty możesz sprawić, że w parku pojawią się nowe ławki, Twoje dziecko będzie się cieszyć nowym placem zabaw, a drogowcy wyremontują chodnik, który długo na to czekał. Wskaż tylko potrzebę, krótko ją opisz i uzasadnij, zgłaszając wniosek do BO, a potem przekonaj sąsiadów i znajomych, by wybrali Twój pomysł w głosowaniu. Projekty, które zdobędą największe poparcie – w skali miasta i danej dzielnicy – zostaną zrealizowane!

Masz dużą moc – to m.in. od Ciebie zależy, czym będą się zajmować Urząd Miasta i jego jednostki przez kolejne miesiące.

Partycypacja z tradycjami

BO funkcjonuje w Krakowie od 2014 r. Od tego czasu bardzo ewoluował, zarówno jeśli chodzi o jego harmonogram, a więc terminy składania projektów i głosowania, jak również pod względem kwot przeznaczanych na jego realizację – wzrosły one aż siedmiokrotnie! Zmieniały się też zasady udziału w nim krakowianek i krakowian – do niedawna zarówno autorzy wniosków, jak i biorący udział w głosowaniu musieli mieć ukończone 16 lat, a projekty dzielnicowe można było składać tylko w tej dzielnicy, którą się zamieszkuje. Dziś nie obowiązują już żadne ograniczenia wiekowe, a dodatkowo zniknęło kryterium dotyczące miejsca zamieszkania twórcy projektu dzielnicowego (ma to znaczenie dopiero na etapie głosowania). Wszystko po to, by zaprosić do udziału w BO jeszcze więcej chętnych!

**Dzięki BO
moi wychowankowie uczą się
współpracy i czują, że mają
realny wpływ na otaczającą
ich rzeczywistość.**

Filip Kaszyński, socjoterapeuta, Młodzieżowy Ośrodek Socjoterapii nr 1 w Krakowie

Budżet obywatelski daje możliwość angażowania młodzieży w życie społeczne Krakowa – szczególnie odkąd zniesiono limit wiekowy. To ważne w działaniach wychowawczych, aby dzieciaki miały okazję do wspólnego zaangażowania się w ważne dla nich sprawy. A co najważniejsze – dzięki BO moi wychowankowie uczą się współpracy i czują, że mają realny wpływ na otaczającą ich rzeczywistość.

I edycja
4,5 mln zł, 68 zadań

2014

IV edycja
10 mln zł, 92 zadania

2017

VI edycja
30 mln zł, 171 zadań

2019

Wysokość środków przeznaczonych na zadania budżetu obywatelskiego oraz liczba zadań przyjętych do realizacji

Ciekawostka!
Koncepcja budżetu
obywatelskiego powstała pod
koniec lat 80. w brazylijskim
mieście Pôrto Alegre.

Koncepcja budżetu obywatelskiego powstała pod koniec lat 80. w brazylijskim mieście Pôrto Alegre. Pierwszym polskim miastem, które wdrożyło ją u siebie, był Sopot – w 2011 r. W Krakowie ideę BO promują Ambasadorzy Lokalnej Partycypacji. To osoby, które w danym roku zgłoszą się do Urzędu Miasta Krakowa i zadeklarują, że we wskazanym przez siebie obszarze miasta (część dzielnicy czy osiedla) będą razem z innymi mieszkańcami diagnozować lokalne potrzeby i przygotowywać pomysły na propozycje zadań do BO, np. podczas organizowanych przez siebie spotkań. Wcześniej takie osoby biorą udział w szkoleniach dla przyszłych ambasadorów oraz zyskują wsparcie organizacyjne i logistyczne od UMK.

Przeczytaj
swojemu
dziecku!

Przez kilka dni każdy z członków Drużyny BO prowadził swoje własne rozpoznanie.

Karol wyprowadzając Kapsla na spacer, pozwalał pupilowi bawić się z czworonożnymi kolegami, a on w tym czasie rozmawiał z ich opiekunami. Było jasne, że w okolicy brakuje wybiegu dla psów, gdzie znajdowałyby się przyrządy do psich treningów, a teren byłby bezpiecznym, ogrodzonym miejscem spotkań.

Babcia Basi mieszka parę bloków dalej. Na balkonie hoduje piękne kwiaty, które cieszą oko wszystkich przechodniów, ale marzy jej się ogródek z prawdziwego zdarzenia. Wraz z koleżankami-seniorkami chciałyby uprawiać tam warzywa. Basia postanowiła,

że pomoże im napisać do BO projekt ogrodniczego klubu seniora.

Olek gra z przyjaciółmi w piłkę na trawniku przed blokiem. Ustawiają bramki z plecaków, a potem, w trakcie gry, starają się nie wpaść na rosnące tu drzewa! Uznał, że najpilniejsze dla ich osiedla jest wybudowanie boiska. Pan wuefista obiecał pomóc mu napisać wniosek, chwając zaangażowanie chłopaka.

Gdy drużyna BO spotkała się następnym razem, podzielili się pomysłami. Postanowili się założyć – ciekawe, czy projekt zbierze najwięcej głosów? Ale umówili się: będą sobie nawzajem pomagać! Bo którykolwiek z pomysłów uda się zrealizować, ich okolica zmieni się na lepsze.

Małgorzata Bochenek, Ambasadorka Lokalnej Partycypacji

Budżet obywatelski oznacza realne środki pieniężne, które zostały przekazane do zagospodarowania przez mieszkanki i mieszkańców Krakowa. Możemy wspólnie zdecydować, jak najlepiej je wydać, by pomogły rozwiązać problemy niedostrzegane lub niedoceniane z perspektywy władz lokalnych. Dzięki BO możliwa jest realizacja wielu potrzebnych działań oraz inwestycji. Złożenie wniosku przez internet jest łatwe – liczy się pomysł. W dopracowaniu szczegółów mogą pomóc zaangażowane osoby z Urzędu Miasta bądź Ambasadorzy i Ambasadorki. Budżet obywatelski to przede wszystkim ludzie, którzy chcą zmieniać swoje najbliższe otoczenie i miasto na lepsze. Dlaczego? BO warto!

Zrealizowane projekty

Fot. Elżbieta Marchewka

Zakup instrumentów dla dzieci grających w Zespole Pieśni i Tańca „Krakowiak”

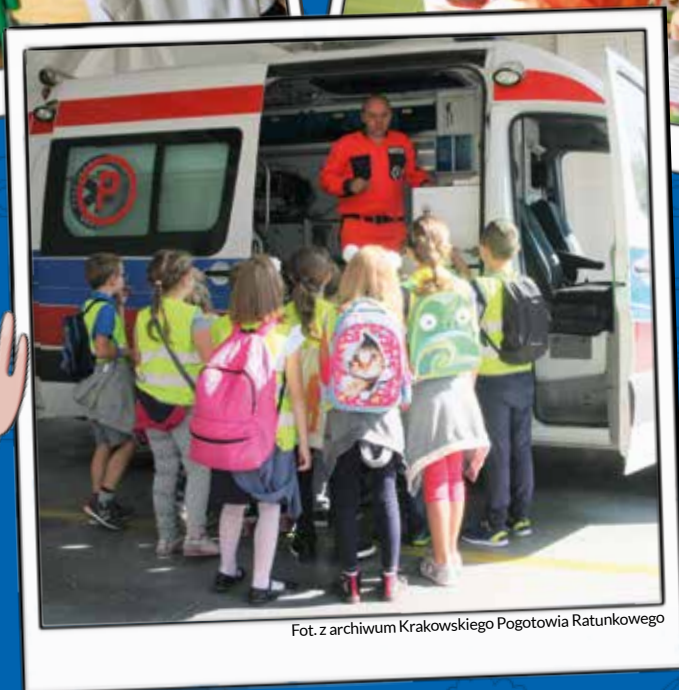
Wsparcie działalności Międzyszkolnego Ludowego Zespołu Pieśni i Tańca „Krakowiak” poprzez zakup instrumentów muzycznych.

Edycja II, 2015 rok

Projekt dzielnicowy –
Dzielnica XI
Podgórze Duchackie

11 000 zł

Zrealizowane projekty

Fot. z archiwum Krakowskiego Pogotowia Ratunkowego

Mali Ratownicy

Szkolenia z pierwszej pomocy przedmedycznej wraz z obsługą AED (automatyczny defibrylator zewnętrzny) dla dzieci z przedszkoli i szkół podstawowych, przeprowadzone przez pracowników Krakowskiego Pogotowia Ratunkowego .

Edycja III, 2016 rok

Projekt dzielnicowy –
Dzielnica VIII
Dębniki

2500 zł

BO przez cały rok

Budżet obywatelski to nie sam moment składania projektów lub głosowania. To złożony proces, który trwa przez cały rok, a składa się z konkretnych etapów.

Wszystko zaczyna się od uchwalenia przez radnych regulaminu budżetu obywatelskiego, którego częścią jest jego harmonogram. Potem, na mocy zarządzenia prezydenta miasta, zostają ogłoszone: wynikająca z ustawy wysokość puli środków na daną edycję budżetu oraz sposób jej podziału między zadania ogólnomiejskie i dzielnicowe. Powoływany jest także zespół ds. budżetu obywatelskiego na poziomie ogólnomiejskim i dzielnicowym.

Na początku roku uruchomiona zostaje wielka machina, na którą składają się:

1. kampania informacyjno-edukacyjna, podczas której krakowianki i krakowianie dowiadują się o przyjętych terminach i zasadach BO;
2. spotkania konsultacyjne z mieszkańcami – to czas na wyjaśnianie wątpliwości i wspólną pracę nad wnioskami;
3. zgłaszanie projektów;
4. weryfikacja zgłoszonych projektów;
5. głosowanie;
6. ewaluacja procesu, czyli podsumowanie i ocena realizacji budżetu obywatelskiego z uwzględnieniem jego poszczególnych etapów i ich części;
7. realizacja projektów.

Ważne terminy

W Krakowie późna wiosna to czas na składanie propozycji zadań do BO, których oceną latem zajmują się urzędnicy. We wrześniu ogłaszana jest lista projektów dopuszczonych do głosowania. Samo głosowanie trwa 10 dni i odbywa się na przełomie września i października. Pod koniec października wiemy już, jak rozłożyło się poparcie głosujących i autorzy których projektów mogą świętować sukces.

Przeczytaj
swojemu
dziecku!

W kwietniu, gdy przyszedł czas na składanie wniosków do BO, Drużyna wzięła udział w spotkaniach konsultacyjnych. Tam pracownicy urzędu pomogli dzieciakom napisać ich wnioski – o boisko, o park dla psów i o osiedlowy ogródek warzywny. Potem trzeba było zebrać 15 podpisów pod każdym wnioskiem – stworzyć listę poparcia. Nie było z tym żadnego problemu, bo wszyscy na osiedlu lubią dzieciaki z Drużyny BO!

Wnioskowanie jest proste!

Myślisz, że przy składaniu wniosku utoniesz w papierach? Absolutnie nie! Projekty można zgłaszać wyłącznie przez internet, a przygotowany formularz dostępny na specjalnej platformie budzet.krakow.pl poprowadzi Cię do celu krok po kroku.

Pamiętaj, najważniejszy jest pomysł, bo składanie wniosku sprowadza się właściwie do opisanie tego pomysłu i przekonania innych, że jego realizacja jest potrzebna!

Warto jednak pamiętać o kilku kluczowych zasadach:

1. jednoroczny cykl realizacji zadań

Jeśli zaplanujesz zbyt szeroki zakres prac, to jest bardzo prawdopodobne, że zadania nie da się zrealizować w ciągu jednego roku. Pamiętaj, że przy inwestycji jej wykonawca musi przygotować dokumentację projektową wraz z niezbędnymi uzgodnieniami, a to trwa nawet kilka miesięcy. Warto więc dobrze przemyśleć skalę przedsięwzięcia.

2. tylko grunty należące do miasta lub pozostające w jego władaniu

Nie na każdym wolnym terenie da się realizować projekty budżetu obywatelskiego. Można to robić tylko na działkach należących do gminy lub pozostających w jej władaniu. To ważne, bo nawet najlepszy pomysł zlokalizowany np. na działce wspólnoty mieszkaniowej nie ma szans na realizację. Informacje o strukturze własności gruntów można czerpać z portalu Obserwatorium.

3. ogólnodostępność efektów realizacji zadania

Twój projekt ma służyć nie tylko Tobie, ale wszystkim zainteresowanym nim mieszkańcom. Chodzi o to, żeby w przypadku projektów infrastrukturalnych, remontowych lub polegających na zakupie urządzeń były one dostępne dla mieszkańców przez przynajmniej 25 godzin tygodniowo pomiędzy 6.00 a 22.00, najlepiej także w soboty lub niedziele. W przypadku projektów innych niż inwestycyjne – np. bezpłatnych pokazów filmowych czy zajęć dla seniorów – realizacja powinna odbywać się w przestrzeni publicznej, dając wszystkim zainteresowanym mieszkańcom możliwość korzystania w pełnym zakresie z efektów realizacji zadania.

4. zgodność z kompetencjami miasta

Twój projekt musi należeć do zadań własnych gminy. To te sprawy publiczne, które mają lokalne znaczenie i nie należą do kompetencji innych podmiotów administracji publicznej (takich jak województwo czy powiat). Może to być np. działanie z zakresu ochrony środowiska, ochrony zdrowia czy zieleni miejskiej.

A gdybym tak poszedł za tatę do pracy, a on za mnie do szkoły...?

Nauczyłeś się na sprawdzian z biologii?

5. uniwersalne projektowanie

Przemyśl swój projekt pod kątem możliwości korzystania z niego przez wszystkich. Dla przykładu – chcesz, aby w Twojej okolicy powstał zielony skwer? Upewnij się, że będzie on dostępny także dla osób z niepełnosprawnościami czy seniorów.

Ważne

Masz pytania w sprawie BO? Skontaktuj się z zespołem Referatu ds. Partycypacji i Dialogu działającego w ramach Wydziału Polityki Społecznej i Zdrowia UMK: tel. 12 616-11-11 lub e-mail: budzetobywatelski@um.krakow.pl. Na etapie składania wniosków działa też infolinia BO, a wątpliwości dotyczące projektów pomagają rozwiązać urzędnicy, którzy zajmują się poszczególnymi kategoriami zgłaszanych propozycji. Informacje o ważnych numerach telefonów znajdziesz też na stronie budzet.krakow.pl.

Składanie wniosku – krok po kroku

Aby móc złożyć wniosek do BO, musisz zarejestrować się na stronie budzet.krakow.pl (bądź zalogować, jeśli już masz tam konto) oraz uzupełnić formularz internetowy zgłoszenia projektu. Przy rejestracji zostaniesz poproszony o podanie imienia i nazwiska, adresu zamieszkania, adresu e-mail i telefonu kontaktowego. Pod podanym adresem e-mail i numerem kontaktowym powinieneś być łatwo dostępny – to ważne na etapie weryfikacji formalnej oraz merytoryczno-prawnej, kiedy może się okazać, że skontaktowanie się z Tobą jest konieczne do rzetelnej oceny projektu.

Krok 1 – podstawowe dane

W tym miejscu powinieneś krótko opisać proponowane zadanie. Na początku nadaj mu tytuł i określ, czy ma ono charakter ogólnomiej-

ski, czy dzielnicowy. Wskaż też, do jakiej kategorii należy (zdrowie, infrastruktura, edukacja, kultura, bezpieczeństwo, zieleń i ochrona środowiska, sport i infrastruktura sportowa, infrastruktura rowerowa, społeczeństwo), i scharakteryzuj pomysł, używając maksymalnie 250 znaków. Nie zapomnij również o wskazaniu miejsca realizacji zadania – podaj adres lub numer działki i obręb.

Krok 2 – opis

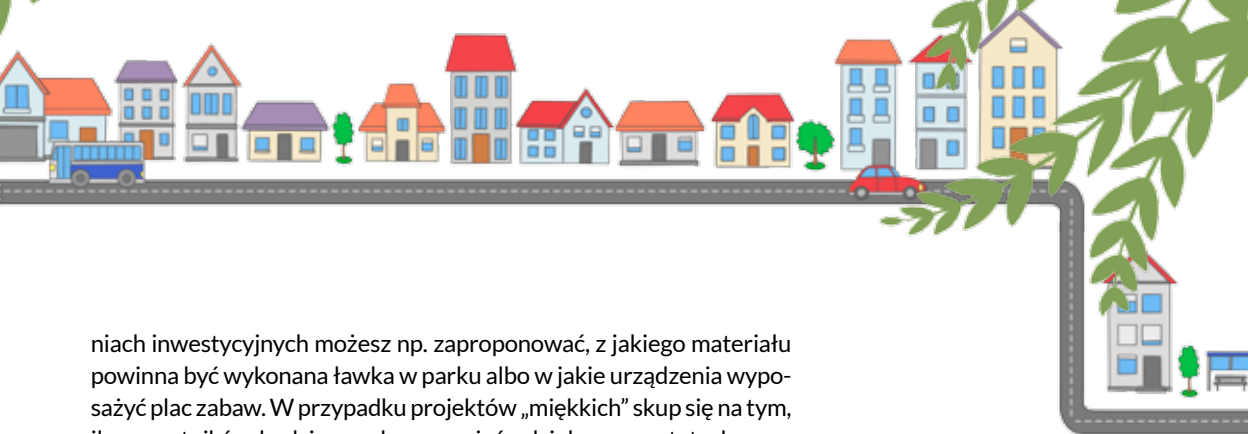
W tym miejscu powinieneś wykazać, że Twój projekt będzie ogólnodostępny, i jak najbardziej szczegółowo go scharakteryzować. W zależności od tego, czy to działanie „miękkie” (np. warsztaty, szkolenia, zajęcia), czy „twarde” (inwestycje), będziesz musiał zwrócić uwagę na inne kwestie. Przy zada-

Elementy poprawnie wypełnionego wniosku

niach inwestycyjnych możesz np. zaproponować, z jakiego materiału powinna być wykonana ławka w parku albo w jakie urządzenia wyposażać plac zabaw. W przypadku projektów „miękkich” skup się na tym, ilu uczestników będzie mogło np. wziąć udział w warsztatach, oraz określ zasady naboru.

Pamiętaj, że im dokładniejszy będzie Twój opis, tym sprawniej przebiegnie ocena projektu.

W tym kroku odpowiedz też na pytanie, dlaczego realizacja proponowanego przez Ciebie zadania jest ważna. Możesz także dołączyć wszystkie dodatkowe materiały, jak choćby mapki czy zdjęcia.

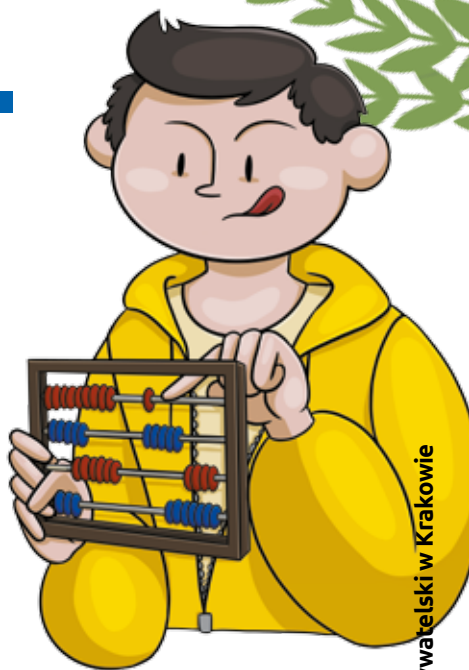
Krok 3 – kosztorys

Może się wydawać, że to najbardziej skomplikowany punkt opisu projektu. Nic bardziej mylnego!

Szacowanie kosztorysu z cennikiem BO

Cennik budżetu obywatelskiego dostępny na stronie budzet.krakow.pl ułatwi Ci oszacowanie kosztów twojego projektu. Znajdziesz w nim przykładowe koszty różnego rodzaju działań, np. wykonania remontów z zakresu infrastruktury, nasadzeń zieleni, instalacji oświetlenia, budowy małej architektury czy projektowania architektury sportowej. Wiedząc, że remont metra kwadratowego chodnika kosztuje ok. 600 zł, a zakup i posadzenie drzewa o obwodzie pnia ok. 50 cm to wydatek rzędu 4,5 tys. zł, łatwiej określisz, ile środków potrzebujesz na realizację swojego pomysłu.

Kosztorys szacowany przez wnioskodawcę ma być tylko orientacyjny, ponieważ ostateczna wycena zawsze dokonywana jest przez jednostkę oceniającą wniosek. Warto jednak zadać sobie trochę trudu i policzyć z grubsza koszty m.in. po to, by dowiedzieć się, czy mieszczą się one w limitach finansowych przeznaczonych na pojedyncze działanie.

W tym miejscu powinieneś określić także harmonogram realizacji zadania (jego początek, fazę wykonania i zakończenie) – cały czas pamiętaj o tym, że projekty zgłaszane w danym roku kalendarzowym będą realizowane w roku następnym.

Krok 4 – zgłaszanie wniosków

Nie zapomnij, że aby projekt mógł być uznany za kompletny, obowiązkowe jest dostarczenie przez wnioskodawcę załącznika, jakim jest lista poparcia. Lista poparcia musi zostać podpisana przez co najmniej 15 mieszkańców Krakowa (w przypadku projektów ogólnomiejskich) lub 15 mieszkańców dzielnicy, której projekt dotyczy (w przypadku projektów dzielnicowych). Lista poparcia powinna być dostarczona do Urzędu Miasta Krakowa w terminie 7 dni od dnia złożenia projektu.

Ważne!

– Ty jesteś autorem projektu, ale jego realizatorem będzie Urząd Miasta lub któraś z jego jednostek. Nie wskazuj, kto ma wykonać daną inwestycję czy przeprowadzić warsztaty. Wszystkie takie wpisy będą korygowane na etapie oceny merytoryczno-prawnej.

– Nie bój się prosić o wsparcie. Masz pytania lub wątpliwości? Zgłoś je urzędnikom odpowiedzialnym albo za sam budżet obywatelski, albo za tematykę, której dotyczy Twój projekt. Możesz to zrobić podczas dyżurów konsultacyjnych, telefonicznie lub mailowo.

– Masz pomysł, ale nie masz czasu napisać wniosku? Możesz zgłosić go do banku pomysłów, tylko sygnalizując rodzaj proponowanego przedsięwzięcia. Może kogoś na tyle zainspirujesz, że zgłosi tę propozycję do BO?

– Zadziałaj wyprzedzająco – skontaktuj się z Ambasadorem Lokalnej Partycypacji, który w Twoim imieniu złoży do urzędu lub odpowiedniej jednostki fiszkę projektową, czyli krótki opis proponowanego zadania. Zanim wyślesz właściwy projekt, dostaniesz informację, co musisz dopracować w swoim pomyśle. To ważne – uzbrojony w tę wiedzę lepiej go przygotujesz na etap oceny formalno-prawnej.

Zrealizowane projekty

Fot. Bogusław Świerzowski

Rewelacyjne wieloosobowe trampoliny ziemne

Montaż 2 wieloosobowych trampolin ziemnych jako wyposażenia placu zabaw przy u. Konecznego i przy ul. Zdrowej.

Edycja V, 2018 rok

Projekt
dzielnicowy –
Dzielnica IV Prądnik
Biały

63 000 zł

Zrealizowane projekty

Fot. Bogusław Świerzowski

Budowa kąca rekreacyjnego przy al. Focha 39

Montaż granitowych ławek i stolików z szachownicami, a także budowa stołów do gry w tenisa.

Edycja II, 2015 rok

Projekt dzielnicowy –
Dzielnica VII
Zwierzyniec

26 000 zł

Pod lupą urzędników

Wniosek złożony? Brawo, teraz zajmą się nim urzędnicy. Każdy projekt jest weryfikowany przez osoby, które na co dzień zajmują się tematyką zbieżną z Twoim przedsięwzięciem. Mogą to być pracownicy konkretnych wydziałów Urzędu Miasta, ale też jego jednostek, takich jak Zarząd Zieleni Miejskiej, Zarząd Dróg Miasta Krakowa, Zarząd Infrastruktury Sportowej czy Krakowskie Biuro Festiwalowe.

Każdy wniosek przechodzi dwa etapy weryfikacji:

- **pierwszy - formalny**: urzędnicy sprawdzają, czy wszystkie pola formularza zostały wypełnione. Jeśli są jakieś braki (np. nie podałeś swojego imienia, numeru mieszkania, danych kontaktowych, nie dodałeś harmonogramu), zostaniesz jako wnioskodawca poproszony o ich uzupełnienie. Będziesz miał na to 14 dni. Na tym etapie weryfikowana jest również lista poparcia;

- **drugi - merytoryczno-prawny**: jednostki dokonujące oceny sprawdzają, czy Twoja propozycja mieści się w katalogu zadań własnych gminy, spełnia zasadę ogólnodostępności, mieści się w limitach finansowych, nie narusza przepisów prawa i nie stoi w sprzeczności z obowiązującymi w mieście planami, politykami, strategiami etc.

Pamiętaj, że jeśli w toku weryfikacji okaże się, że zgłoszone zadanie ma braki bądź że jego ewentualna realizacja będzie wymagała modyfikacji projektu, zostaniesz o tym powiadomiony mailowo i telefonicznie.

Przeczytaj
swojemu
dziecku!

6.

Wnioski dzieciaków trafiły do urzędniczej weryfikacji. Czy wszystko zostało dobrze zaplanowane? Czy Drużyna poprawnie przygotowała swoje projekty i da się je zrealizować? Pani z urzędu dzwoniła kilka razy do członków Drużyny z pytaniami. Z jakiej nawierzchni ma być boisko? A może w ogródku warzywnym warto by było wybudować studnię? Karol, Basia i Olek krótko się naradzali, po czym pospieszyli do pani urzędniczki z odpowiedzią.

Przekucie konkretnego pomysłu na zadanie, które da się zrealizować, oznacza czasem konieczność spotkań i ustaleń w poszukiwaniu najlepszych rozwiązań.

Przeszło czy przepadło?

Gdy weryfikacja zostanie zakończona, urzędnicy ogłoszą listę projektów, które pozytywnie ją przeszły, oraz tych, którym się to nie udało, wraz z wyjaśnieniem, dlaczego tak się stało.

Jeśli Twój projekt zostanie odrzucony, nie załamuj się – masz możliwość złożenia protestu w terminie określonym w harmonogramie BO. Odrzucenie projektu jeszcze go nie przekreśla – na tym etapie ocena wciąż może zostać zmieniona. Protest złożysz za pomocą tej samej platformy, z jakiej korzystałeś, składając wniosek.

Po rozpatrzeniu wszystkich protestów ogłoszona zostaje ostateczna lista zadań, na które już niebawem będą mogli głosować krakowianie i krakowianki.

Aleksandra Mikolaszek, Zarząd Zieleni Miejskiej

W BO bardzo ważna jest współpraca. Mieszkańcy mogą liczyć na naszą pomoc już na etapie formułowania pomysłu na konkretne przedsięwzięcie, a później również podczas pisania wniosku. Zdajemy sobie sprawę, że zaplanowanie dużego zadania wymaga pomocy osób specjalizujących się w różnych dziedzinach. Przekucie konkretnego pomysłu na zadanie, które da się zrealizować, oznacza czasem konieczność spotkań i ustaleń w poszukiwaniu najlepszych rozwiązań. Taka współpraca z wnioskodawcą bywa niezbędna, a jednocześnie obu stronom – i urzędowi, i mieszkańcom – ułatwia osiągnięcie wspólnego celu, czyli realizację zadania.

Rozmowa z autorami jednego ze zwycięskich projektów

W VI edycji budżetu obywatelskiego miasta Krakowa projekt związany z budową wielofunkcyjnego centrum sportów miejskich zajął 5. miejsce wśród projektów ogólnomiejских. Inicjatorem tego pomysłu był Bike Polo Club Kraków.

BO: Czym właściwie jest bike polo?

Adi: Bike polo to młoda miejska dyscyplina sportu, wywodząca się ze środowiska kurierów rowerowych w USA. Wygląda to jak polo na koniach, tyle że jeździmy na rowerach. Rozgrywka odbywa się zazwyczaj w formule 3 na 3, choć są też i inne warianty. Przy użyciu kijów zakończonych końcówką w kształcie walca trzeba umieścić piłkę w bramce przeciwnika – a przy tym nie można stawać na podłożu.

Stan: W Krakowie gramy od 10 lat. Reprezentowaliśmy Polskę na wielu turniejach międzynarodowych w różnych częściach kontynentu. Parę lat temu ekipa z Polski zajęła nawet 2. miejsce na mistrzostwach Europy. Sami takie zawody zorganizowaliśmy – w 2013 r. na parkingu koło stadionu Wisły ustawiliśmy 3 boiska otoczone bandami, a w turnieju wzięło udział prawie 200 zawodników z różnych krajów.

Adi: W bike polo piękne jest to, że osoby, które łąpią tego bakcyła, pochodzą z różnych środowisk i warstw społecznych. Mężczyźni, kobiety, starsi i młodszy – to środowisko bardzo otwarte.

BO: Z tego, co wiemy, nie macie teraz gdzie trenować. Od jak dawna nie macie boiska?

Stan: Nie mamy dostępu do żadnego boiska od października 2018 r. Przez kilka lat, dzięki uprzejmości Zarządu Infrastruktury Sportowej, graliśmy w nieszczęśliwie odkrytego basenu dawnej Polfy, przy ul. Eisenberga. Ponieważ jednak rozpoczęto tam dużą inwestycję, nie było to dłużej możliwe.

Adi: Zanim pojawił się temat Polfy, tułaliśmy się po różnych miejscach. Graliśmy na boiskach szkolnych, na parkingach czy w opuszczonej, zrujnowanej hali w Czyżynach, nieopodal elektrociepłowni. Gdzie było miejsce, dopóki nas ktoś stamtąd nie wyprosił. Potem pojawiła się Polfa i to był nasz dom. Przy czym to nie było wymarzone miejsce, bo nawierzchnia pozostawiała wiele do życzenia. Nieckę basenu skonstruowano z płyt betonowych, które z upływem czasu popękały i stały się bardzo nierówne. Próbowaliśmy to na własną rękę łątać i wyrównywać, ale przychodziły mrozy i zrobione przez nas łąty rozpadały się. Czyli mieliśmy gdzie grać, ale warunki nie były takie, jakie być powinny. A w końcu i to miejsce musieliśmy opuścić.

Stan: Boisko to dla nas nie tylko możliwość rozwijania pasji sportowej. Przez lata grania stworzyliśmy zgraną paczkę kolegów, taką małą

Przeczytaj
swojemu
dziecku!

Udało się! Projekty Drużyny zostały zweryfikowane pozytywnie – i dopuszczone do głosowania! Przyszedł czas na promocję. Akurat są wakacje, więc dzieciaki mają mnóstwo czasu. Od urzędników dostały plakaty, które teraz rozklejają na terenie osiedla – tam, gdzie wolno to robić. Namawiają rodziców, kolegów, a nawet pana listonosza, który zna wszystkich w okolicy.

społeczność i spotkanie się na polo było okazją, żeby w tym gronie znajomych pobyc. Odpocząć w weekend od tygodnia pracy, wyrwać się, zrelaksować. I gdy zabrakło boiska, to wszystko się zaczęło sypać – więzi się rozluźniły, bo nie było tego podstawowego powodu, który spajał naszą grupę, czyli bike polo.

Adi: Tak, sam widzę po sobie, że gdy zabrakło polo, to zacząłem się trochę zapuszczać [śmiech].

BO: To, zdaje się, nie było wasze pierwsze podejście do budżetu obywatelskiego?

Adi: Próbowaliśmy wcześniej dwukrotnie i w końcu za trzecim razem się udało. Mobilizowało nas to, że parę lat wcześniej w Lublinie powstało takie boisko właśnie z tamtejszego budżetu obywatelskiego. Mieliśmy okazję na nim grać kilka razy.

Stan: Tym razem rozszerzyliśmy nasz projekt tak, aby służył także innym dyscyplinom sportowym, stąd pomysł stworzenia obiektu wielofunkcyjnego. Zaprosiliśmy różne środowiska do współpracy. Hokeiści, którzy w sezonie letnim grają na rolkach, skejci – deskarze i rolkarze, chłopaki od lacrosse'a – wszyscy bardzo zaangażowali się w sprawę i pomagali nam z promocją.

Adi: To była też fajna okazja, żeby się poznać i razem coś tworzyć. Bo współpraca przebiegała nie tylko przy promowaniu naszego pomysłu, ale także przy tworzeniu projektu, planowaniu, jak to ma wyglądać, aby jak najwięcej osób mogło z tego skorzystać. Będzie tam można pograć w koszykówkę, w piłkę nożną, jest też miejsce dla niepełnosprawnych – specjalny tor do wyczynowej jazdy na wózkach inwalidzkich i boisko do różnego rodzaju paraolimpijskich gier zespołowych. Teraz dalej mamy ze sobą kontakt, już w związku z realizacją projektu. A gdy wszystko się uda i pierwsze centrum sportów miejskich w Krakowie powstanie, to przecież będziemy się tam spotykać.

Stan: Obecnie powstało konsorcjum projektowe, składające się z przedstawicieli tych różnych dyscyplin, które przy współpracy z architektami będzie tworzyć plan całego obiektu. Jako realizator wskazany został Zarząd Infrastruktury Sportowej. Liczymy na to, że już niedługo jako krakowskie bike polo znów znajdziemy swoje miejsce na ziemi. A to stało się możliwe dzięki krakowskiemu budżetowi obywatelskiemu.

Zrealizowane projekty

Fot. Elżbieta Marchewka

Dzielnicowe pośrednictwo w pomocy osobom niepełnosprawnym i starszym

Dzielnicowe pośrednictwo w pomocy osobom niepełnosprawnym i starszym obejmuje tworzenie bazy informacji oraz pośredniczenie w kontakcie pomiędzy osobami starszymi i niepełnosprawnymi a wolontariuszami. Centrum animuje koordynator, który poszukuje osób chętnych do pomocy, a także tych, które jej potrzebują.

Edycja II, 2015 rok

Projekt
dzielnicowy –
Dzielnica III Prądnik
Czerwony

30 040 zł

Zrealizowane projekty

Fot. Bogusław Świerzowski

Park przy ul. Wadowickiej

W ramach projektu przekształcono zaniedbany teren zielony w park. Stworzono alejki, zamontowano oświetlenie, ławki, kosze na śmieci. Zbudowano niewielki plac zabaw i inne atrakcje parkowe. Posadzono drzewa, krzewy i inne rośliny, zasiano trawę.

Edycja IV, 2017 rok

Projekt ogólnomiejski

810 000 zł

Gdy urzędnicy ogłoszą, na jakie zadania będzie można głosować, zacznij intensywnie promować swój pomysł wśród sąsiadów czy znajomych. Oczywiście budowanie poparcia możesz zacząć też wcześniej. To ważne, by do swojego pomysłu przekonać jak najwięcej osób, bo zwyciężą te projekty, które zdobędą najwięcej głosów – w skali miasta i konkretnej dzielnicy.

Pamiętaj, że to Tobie jako autorowi projektu powinno najbardziej zależeć, aby informacja o nim była szeroko dostępna, bo tylko w taki sposób możesz zapewnić sobie sukces w głosowaniu. O ile Urząd Miasta Krakowa promuje wśród mieszkańców samą ideę BO i zachęca do zaangażowania (organizując np. spotkania konsultacyjne czy maratony pisania projektów), a także przypomina o wyznaczonych terminach głosowania (a wcześniej składania wniosków), to nie może promować konkretnych pomysłów w ramach nadchodzącego głosowania. Nie znaczy to jednak, że nie możesz liczyć na pomoc urzędników – wyposażą Cię w materiały i narzędzia ułatwiające promocję Twojego pomysłu.

3, 2, 1 – rusza głosowanie!

Samo głosowanie odbywa się dwutorowo – przez internet i w tradycyjnych punktach na kartach do głosowania. Ich pełny wykaz jest dostępny na stronie budzet.krakow.pl.

Każdy głosujący może wskazać po trzy – jego zdaniem najlepsze – pomysły ogólnomiejskie i dzielnicowe, przypisując im odpowiednio 3, 2 lub 1 punkt.

Pamiętaj, nieważne, ile masz lat. Jeśli tylko mieszkasz w Krakowie (nawet nie będąc tu zameldowanym), masz prawo głosu! Wszyscy mieszkańcy wybierają zadania ogólnomiejskie z tej samej listy, natomiast każda z dzielnic ma swoje własne propozycje, na które można głosować, tylko będąc jej mieszkańcem.

Przeczytaj
swojemu
dziecku!

Rozpoczął się już nowy rok szkolny i liście powoli zaczynają się mienić feerią jesiennych barw. Nadszedł czas głosowania!

Dzieci z Drużyny BO są bardzo przejęte, liczą na to, że to ich projekty wygrają i będą realizowane. Teraz idą głosować – w tych wyborach nie trzeba być dorosłym, jak w innych. I tylko Kapsel nie odda głosu, ale nie psuje mu to humoru. Ten piesek ma zawsze świetny nastrój i ciągle chce się bawić.

Do realizacji trafią te projekty, które uzyskały najwyższą punktację. Będą one wpisywane kolejno na listę zadań do wykonania, aż do wyzerania puli środków przeznaczonej w danym roku na budżet obywatelski – zarówno w skali całego miasta, jak i dzielnic. Na ostateczny kształt listy projektów do realizacji ma zatem wpływ nie tylko liczba głosów oddanych na dany pomysł, ale także wartość danego zadania. Może się zdarzyć, że projekt, który w skali miasta zdobył np. 7. wynik, ostatecznie nie trafi na listę zwycięzców. Dlaczego? Bo jeśli jego wartość zsumujemy z kosztem 6 wyprzedzających go pomysłów, to okaże się, że limit środków na BO ogólnomiejski został już przekroczony. To daje szansę propozycjom, które na liście rankingowej znajdują się niżej, ale są tańsze. To te zadania dopełnią katalog projektów przyjętych do wykonania.

Olga Płuciennik, autorka projektów, przez dwa lata Ambasadorka BO

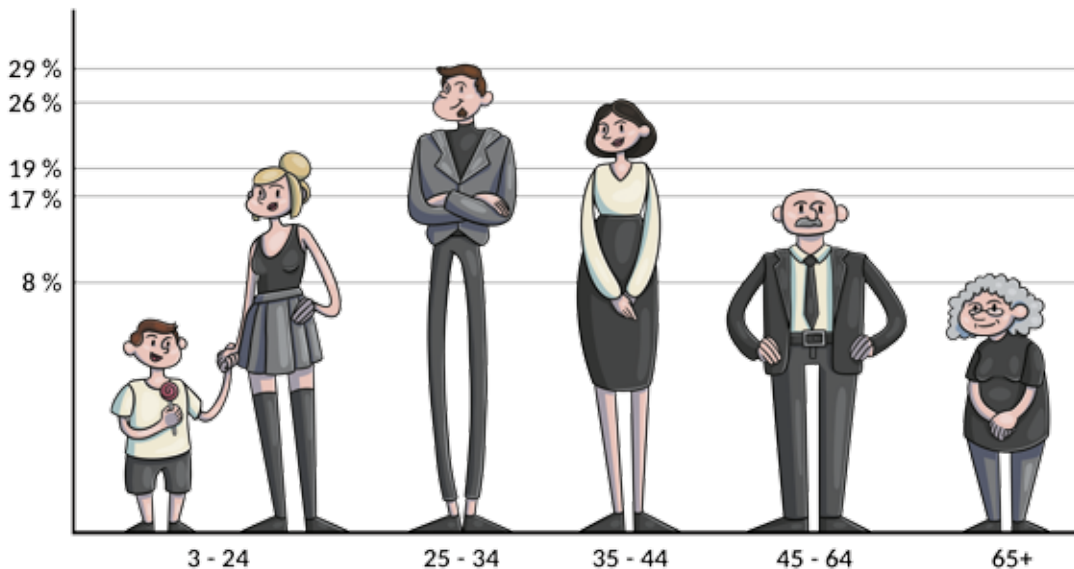
Budżet obywatelski jest dla mnie ważny, bo dzięki niemu każdy mieszkaniec, także ten niepełnoletni, może mieć wpływ na kształt najbliższej okolicy.

To świetne narzędzie edukacji mieszkańców „u podstaw”. Dla mnie najistotniejszym walorem BO jest możliwość poznania nowych osób – w tym sąsiadów, mieszkańców dzielnicy, a także możliwość łączenia sił w działaniu na rzecz konkretnych, lokalnych spraw.

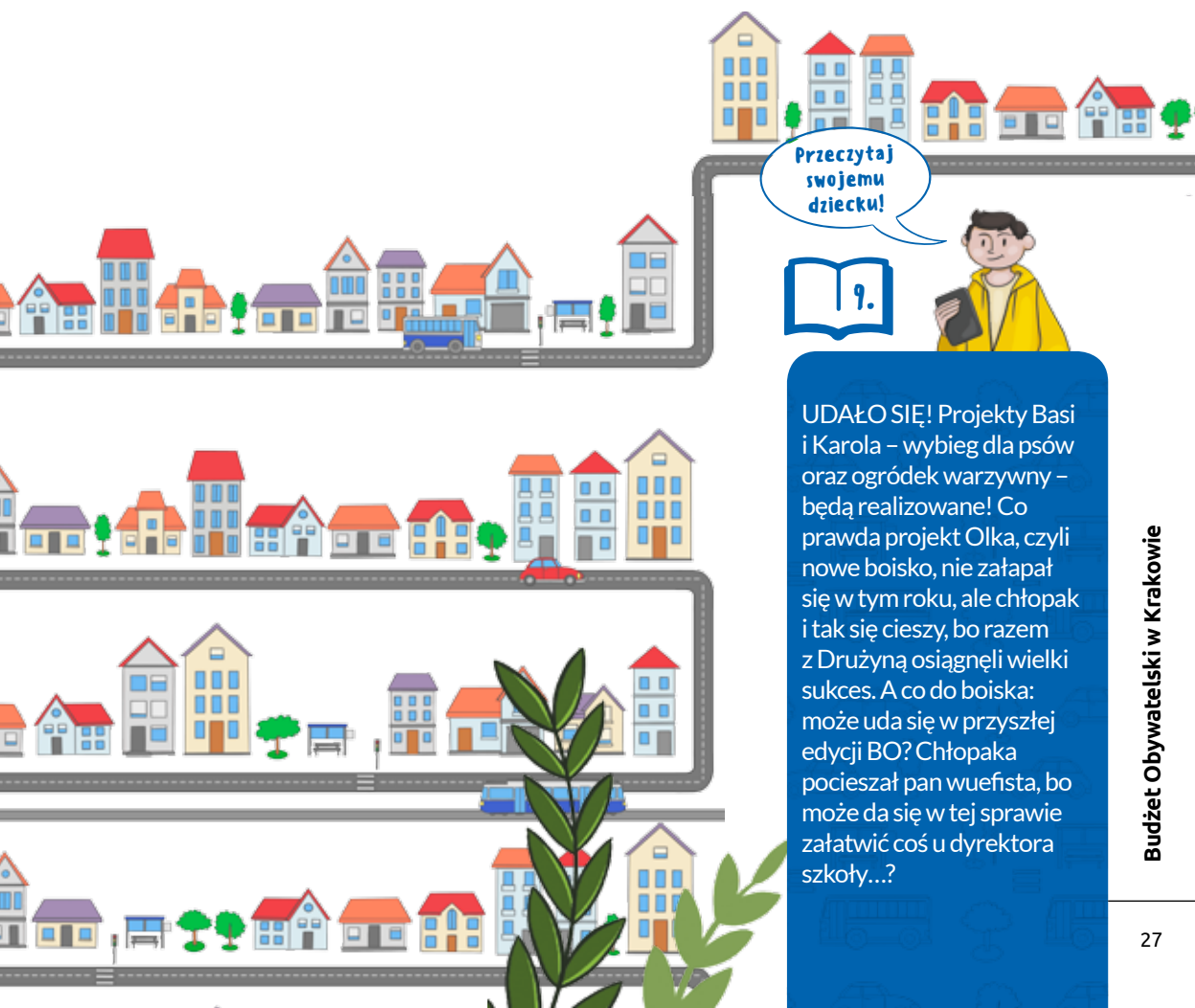
Mój siedmioletni syn towarzyszy mi podczas spotkań konsultacyjnych. Zresztą to on był bezpośrednim powodem, dla którego zaczęłam korzystać z BO do działania na rzecz lokalnej przestrzeni: doskonale wie, czym jest BO, i często ma własne pomysły na projekty. Podczas wycieczek i spacerów po okolicy sam zauważa mankamenty przestrzeni miejskiej (np. krzywe chodniki) i prosi, „żebyśmy coś z tym zrobili”. Jest jeszcze za mały, żeby zgłaszać swoje projekty, jestem jednak pewna, że za kilka lat będzie w pełni świadomym, aktywnym obywatelem, któremu nieobojętna będzie przestrzeń, w jakiej żyje.

Mój siedmioletni syn towarzyszy mi podczas spotkań konsultacyjnych. Zresztą to on był bezpośrednim powodem, dla którego zaczęłam korzystać z BO

Udział procentowy poszczególnych grup wiekowych w głosowaniu w VI edycji (2019) Budżetu Obywatelskiego Miasta Krakowa

Przeczytaj
swojemu
dziecku!

UDAŁO SIĘ! Projekty Basi i Karola – wybieg dla psów oraz ogródek warzywny – będą realizowane! Co prawda projekt Olka, czyli nowe boisko, nie załatzył się w tym roku, ale chłopak i tak się cieszy, bo razem z Drużyną osiągnęli wielki sukces. A co do boiska: może uda się w przyszłej edycji BO? Chłopaka pocieszał pan wuefista, bo może da się w tej sprawie załatwić coś u dyrektora szkoły...?

Zrealizowane projekty

Fot. Elżbieta Marchewka

Zabawa bez barier – huśtawka dla dzieci niepełnosprawnych

Doposażenie placu zabaw w huśtawkę dla dzieci niepełnosprawnych, które poruszają się na wózkach inwalidzkich.

Edycja II, 2015 rok

Projekt dzielnicowy –
Dzielnica IV Prądnik Biały

63 832 zł

Zrealizowane projekty

Fot. Bogusław Świerżowski

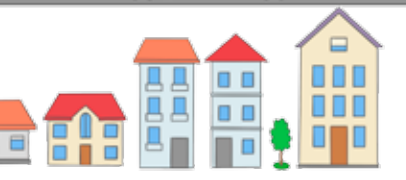
Wodny plac zabaw w parku Jordana

Edycja III, 2016 rok

Stworzenie w parku Jordana pierwszego w Krakowie wodnego placu zabaw w miejscu wyspy. Projekt zakładał także utworzenie drewnianego tarasu nad wodą, miejsca do piknikowania i innych atrakcji oraz odnowienie górki saneczkowej.

Projekt
ogólnomiejski

2 550 000 zł

BO dzieje się w mieście!

Zadania wybrane? Czas na ich realizację. Teraz do pracy wkraczają urzędnicy miejskich jednostek merytorycznych i wydziałów Urzędu Miasta. To oni będą odpowiadać za przygotowanie zwycięskich pomysłów do realizacji w oparciu o prawo zamówień publicznych, ustawę o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie lub inne przepisy prawa. Wykonawcy zostaną więc wybrani m.in. w przetargu, w ramach zapytania ofertowego lub konkursu dla organizacji pożytku publicznego.

Chcesz wiedzieć, jak postępują prace przy Twoim projekcie? Sprawdź to na stronie budzet.krakow.pl. Tam raportowany jest stan realizacji projektów.

O postępach prac przy zadaniach informuje też strona Magiczny Kraków, a także miejskie media i profile w mediach społecznościowych.

Hmm, dwa lata temu to było tańsze...

I dlatego robimy projekty jednoroczne

Co może pójść nie tak?

Czasem, mimo wytężonej pracy autora projektu, a potem urzędników zajmujących się jego wykonaniem, realizacja zwycięskiego zadania opóźnia się. Czas biegnie, zniecierpliwienie zainteresowanych rośnie, a końca problemów nie widać. Powody takiego stanu rzeczy bywają różne. Prace nad niektórymi projektami utrudnia szereg przeciwności.

Przykładem może być historia wodnego placu zabaw w parku Jordana, który był jednym ze zwycięskich projektów w 2016 r. Koszt jego realizacji został wtedy oszacowany na 2,55 mln zł.

Zarząd Zieleni Miejskiej sprawnie wyłonił firmę, która przygotowała projekt placu i pozyskała odpowiednie pozwolenia. Ten etap trwał kilka miesięcy. W projekcie przewidziano szereg kolorowych elementów, na które nie wyrażał zgody konserwator zabytków. Niezbędne okazały się więc uzgodnienia konserwatorskie, a osiągnięcie kompromisu zajęło kolejne tygodnie. Gdy ten udało się wypracować, ZZM rozpoczęła szukanie wykonawcy inwestycji. Do pierwszego przetargu nie wpłynęła żadna oferta. Drugi, ogłoszony końcem 2018 r., został unieważniony ze względu na to, że oferty, które wpłynęły, okazały się za drogie.

Rozstrzygnięcie przyniósł dopiero trzeci, inijny przetarg, który dotyczył zarówno stworzenia wodnego placu zabaw w ramach rewitalizacji parku Jordana, jak i budowy amfiteatru oraz ścieżki zdrowia. To spowodowało, że inwestycja musiała zostać dodatkowo dofinansowana przez miasto, które zabezpieczyło w swoim budżecie środki na ten cel.

Co to jest ewaluacja BO?

Urzędnicy co roku zbierają opinie o BO m.in. wśród uczestników spotkań konsultacyjnych, głosujących mieszkańców oraz wnioskodawców. To etap tzw. ewaluacji BO. Na końcu w oparciu o te opinie i wyniki BO powstaje duży raport. Ocena różnych aspektów organizacji BO pozwala wyciągnąć wnioski na przyszłość i udoskonalać przyjęte procedury. Wszystko po to, by lepiej i jeszcze skuteczniej realizować główną ideę BO, którą jest włączanie mieszkańców w proces decydowania o ich mieście.

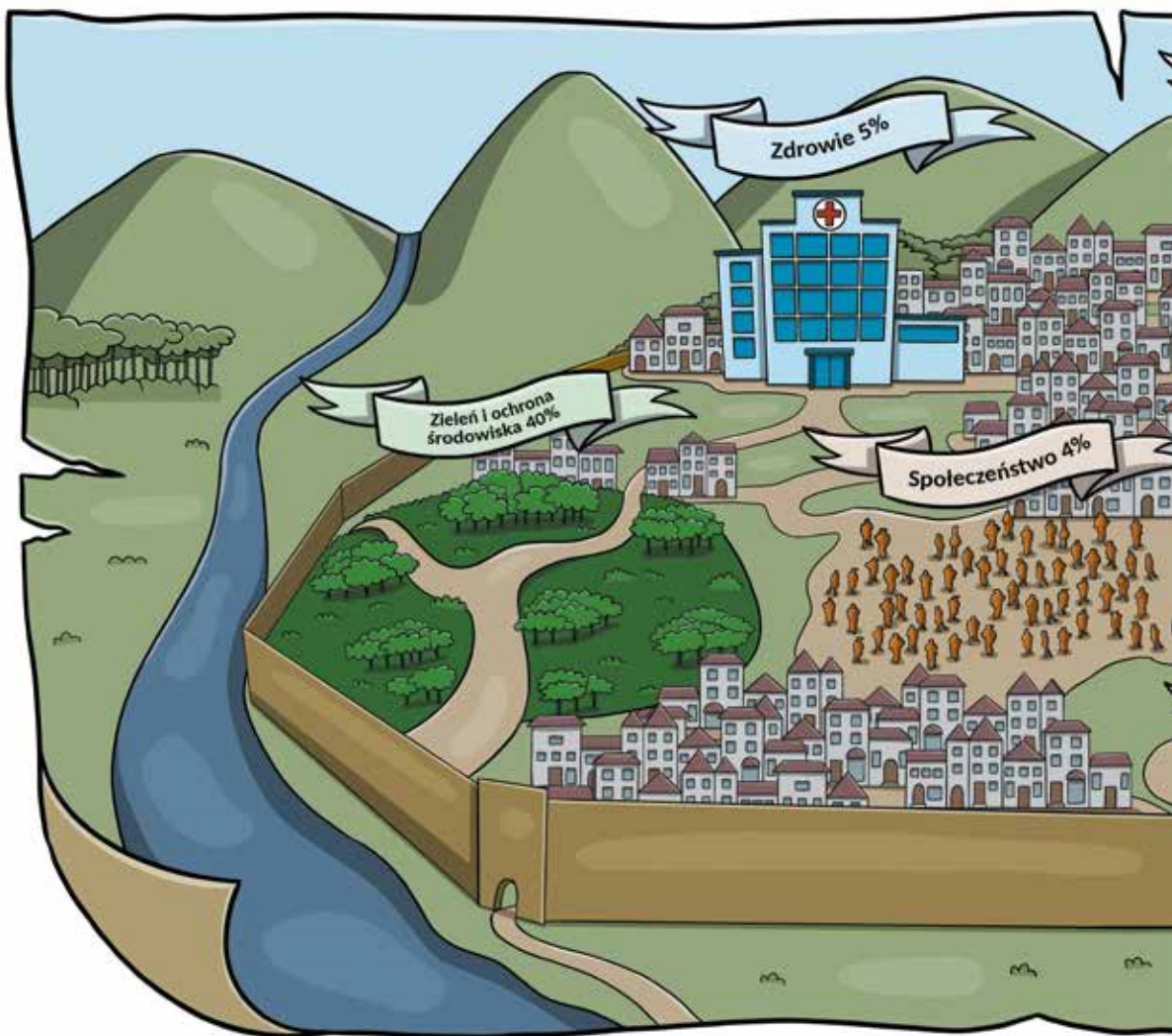

Przeczytaj
swojemu
dziecku!

Od spotkania z panem Ambasadorem BO minął rok. Basia i Karol są w kontakcie z urzędnikami z Zarządu Zieleni Miejskiej, którzy odpowiadają za realizację ich zadań. A Olek już przygotowuje nowy projekt na kolejną edycję – tym razem boisko połączy z placem zabaw i skateparkiem. To świetny pomysł, bo dzięki temu jeszcze więcej osób zgłasza na ten projekt. A ponieważ pomogą mu przyjaciele z Drużyny BO – tym razem na pewno się uda!

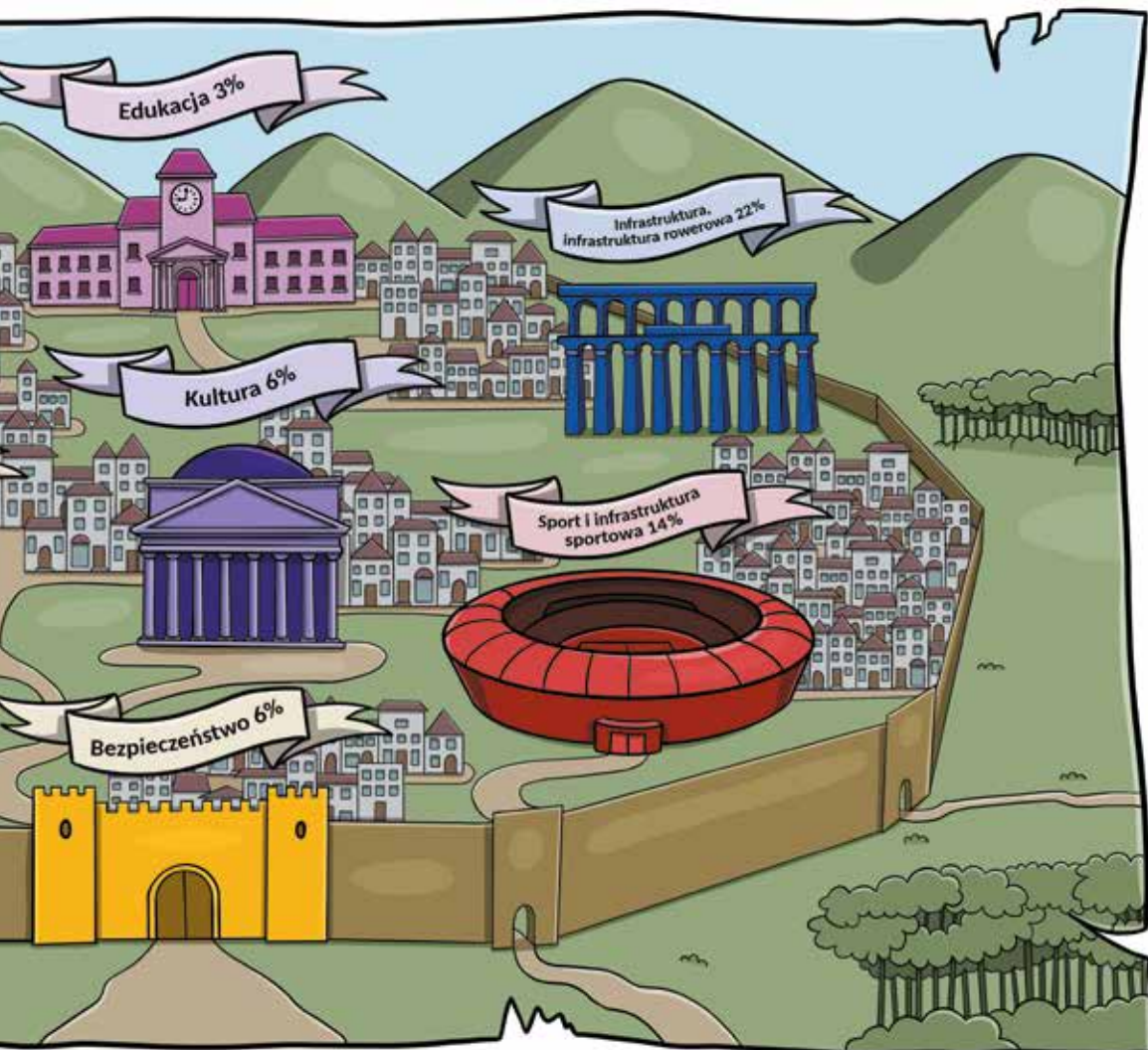

BO...

- lubimy powtórki

Niektóre z zadań powtarzają się z edycji na edycję. Tak jest np. z projektem Mali Ratownicy skierowanym do przedszkolaków i uczniów szkół podstawowych. W ramach tego projektu Szkoła Ratownictwa Medycznego Krakowskiego Pogotowia Ratunkowego prowadzi szkolenia z pierwszej pomocy przedmedycznej oraz z obsługi automatycznego defibrylatora zewnętrznego. Powtarzają się również tematy i zakresy składanych zadań: kwietne łąki, budki łęgowe, ścieżki rowerowe wzdłuż cieków wodnych, letnie kina plenerowe, zajęcia jogi, zajęcia biegowe, gimnastyka dla mieszkańców w każdym wieku czy doposażenie bibliotek miejskich w nowe książki i gry planszowe.

Odsetek głosów oddanych w dotychczasowych edycjach BO na poszczególne kategorie propozycji zadań

BO...

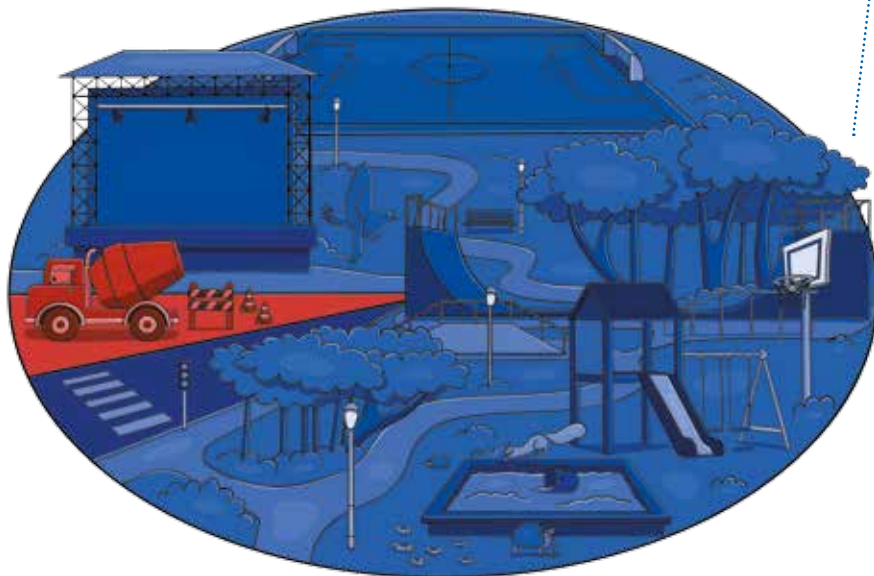
- inwestujemy miliony

W ramach BO możesz zawnieść zarówno o mało kosztowne zadanie dla dzielnicy, jak i o duży, drogi projekt dla miasta. Najdroższe projekty do tej pory to:

- Zagospodarowanie zalewu Bagry - 3 mln zł
- Zamieszkać obok parku - 2,55 mln zł
- Pierwszy wodny plac zabaw w parku Jordana - 2,55 mln zł
- Nowa Huta przyszłości - rewitalizacja Zalewu Nowohuckiego - 2,40 mln zł
- 100 drzew dla każdej dzielnicy! - ponad 1,60 mln zł
- Łączymy parki Krakowa - 1,47 mln zł

Projekty niezrealizowane 4%

Projekty zrealizowane 96%

Realizacja zadań przyjętych w edycjach I-V (statystyka nie obejmuje edycji VI: 2019)

Cieszę się, że zrealizowano ten projekt, bo sądzę, że mieszkańcom brakowało takiego miejsca.

Katarzyna Herian, była młodzieżowa Ambasadorka BO

W ramach jednej z poprzednich edycji BO powstał skwer Pilota Pirxa przy skrzyżowaniu ulic Jana Pawła II i Lema. To cenny projekt, ponieważ na skwerze można zrobić sobie postój w czasie spaceru, poczytać książkę na ławce lub posiedzieć w cieniu, gdy czekamy na autobus czy tramwaj. Jest to spokojna i przyjazna przestrzeń, która została bardzo dobrze zagospodarowana. Cieszę się, że zrealizowano ten projekt, bo sądzę, że mieszkańcom brakowało takiego miejsca.

1	Kampania informacyjno-promocyjna	
2	Spotkania konsultacyjne i maratony pisania projektów	
3	Zgłaszanie projektów	
4	Weryfikacja zgłoszonych projektów	
5	Składanie i rozpatrywanie protestów	
6	Kampania informacyjno-promocyjna	
7	Ogłoszenie listy projektów do głosowania	
8	Głosowanie	
9	Zatwierdzenie i ogłoszenie projektów do realizacji	
10	Ewaluacja	

Całoroczny harmonogram prac nad budżetem obywatelskim

Zrealizowane projekty

Fot. Bogusław Świerzowski

Wiaty rowerowe dla Krowodrzy Górk i Azorów

Budowa 12 ogólnodostępnych wiat rowerowych. Wiaty ustawiono na utwardzonej nawierzchni – wykorzystując istniejące już, niezagospodarowane betonowe placówki lub układając nowe z kostki brukowej. Wybrano lokalizacje, które zostały wytypowane na podstawie dużej gęstości bloków mieszkalnych, a także dostępności działek gminnych.

Edycja V, 2018 rok

Projekt
dzielnicowy –
Dzielnica IV Prądnik
Biały

200 000 zł

Zrealizowane projekty

Fot. Elżbieta Marchewka

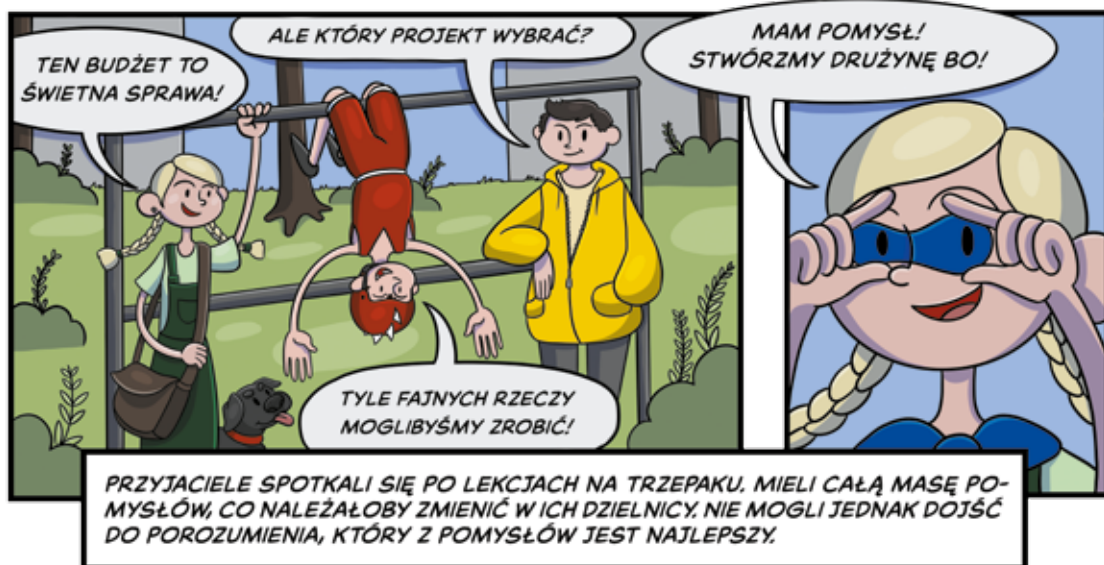
Pszczoty na dachu

Umieszczenie kilku uli na dachu budynku gminnego w III dzielnicy, blisko terenów zielonych, obfitujących w miododajne rośliny i drzewa.

Edycja IV, 2017 rok

Projekt
dzielnicowy –
Dzielnica III Prądnik
Czerwony

22 122 zł

KAROL WYPROWADZAJĄC KAPSLA NA SPACER, ZAUWAŻYŁ, ŻE W OKOLICY BRAKUJE WYBIEGU DLA PSÓW, GDZIE ZNAJDOWAŁYBY SIĘ PRZYRZĄDY DO PSICH TRENINGÓW, A TEREN BYŁBY BEZPIECZNYM, OGRÓDZONYM MIEJSCEM PSICH SPOTKAŃ.

OLEK UZNAŁ, ŻE NAJPILNIEJSZE JEST WYBUDOWANIE BOISKA NA ICH OSIEDLU. PAN WUEFISTA OBIECAŁ POMÓC MU NAPISAĆ WNIOSEK, CHWAŁĄC ZAANGAŻOWANIE CHŁOPAKA.

BABCIA BASI NA BALKONIE HODUJE KWIATY, ALE MARZY JEJ SIĘ OGRÓDEK Z PRAWDZIWEGO ZDARZENIA. WRAZ Z KOLEŻANKAMI SENIORKAMI CHCIAŁYBY UPRAWIAĆ TAM WARZYWA. BASIA POSTANOWIŁA, ŻE POMOŻE IM NAPISAĆ DO BO PROJEKT OGRODNICZEGO KLUBU SENIORA.

NO TO BIERZMY SIĘ DO ROBOTY!

DRUŻYNA BO SPOTKAŁA SIĘ I WYMIENIŁA POMYSŁAMI. POSTANOWILI SIĘ ZAŁOŻYĆ, KTÓRY PROJEKT BIERZE NAJWIĘCEJ GŁOSÓW, ALE UMÓWILI SIĘ TEŻ, ŻE BĘDĄ SOBIE NAWZAJEM POMAGAĆ! BO KTÓRYKOLWIEK Z POMYSŁÓW UDA SIĘ ZREALIZOWAĆ, ICH OKOLICA ZMIENI SIĘ NA LEPSZE.

W KWIETNIU, GDY PRZYSZEDŁ CZAS NA SKŁADANIE WNIOSKÓW DO BO, DRUŻYNA WZIĘŁA UDZIAŁ W SPOTKANIACH KONSULTACYJNYCH. TAM PRACOWNICY URZĘDU POMOGLI DZIECIOM NAPISAĆ ICH WNIOSKI - O BOISKO, O PARK DLA PSÓW I O OSIEDŁOWY OGRÓDEK WARZYNKY.

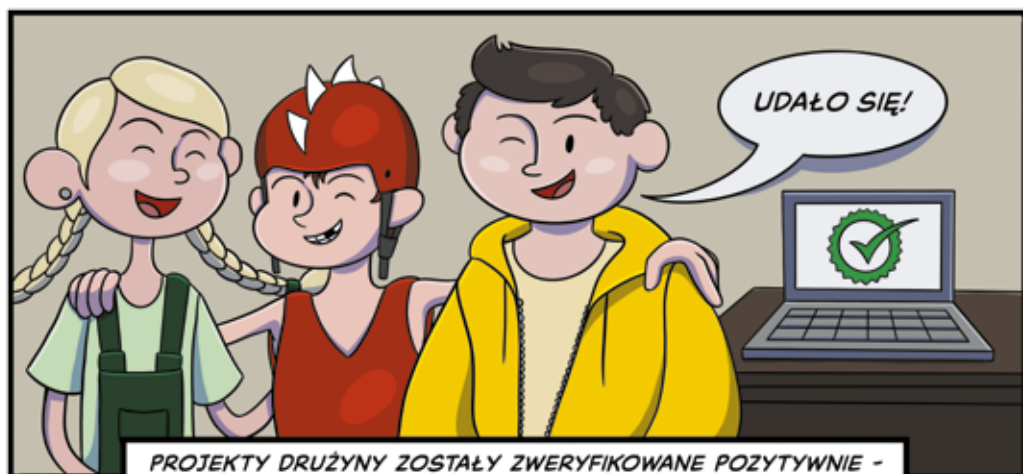
CZY JEST PANI ZAINTERESOWANA POPARCIEM NASZEGO PROJEKTU?

POTEM TRZEBA BYŁO ZEBRAĆ 15 PODPISÓW POD KAŻDYM WNIOSKIEM - STWORZYĆ LISTĘ POPARCIA. NIE BYŁO Z TYM ŻADNEGO PROBLEMU, BO WSZYSTYCI NA OSIEDLU LUBIĄ DZIECIAKI Z DRUŻYNY BO!

A MOŻE W OGRÓDKU WARZYNKOWYM WARTO BY BYŁO ZBUDOWAĆ STUDNIĘ?

WNIOSKI DZIECIAKÓW TRAFIŁY DO URZĘDNICZEJ WERYFIKACJI. CZY WSZYSTKO ZOSTAŁO ZAPLANOWANE? CZY DRUŻYNA POPRAWNIE PRZYGOTOWAŁA SVOJE PROJEKTY I DA SIĘ JE ZREALIZOWAĆ? PANI Z URZĘDU DZWONIŁA KILKA RAZY DO CZŁONKÓW DRUŻYNY Z PYTANIAMI.

UDAŁO SIĘ!

PROJEKTY DRUŻYNY ZOSTAŁY ZWERYFIKOWANE POZYTYWNIEM I DOPUSZCZONE DO GŁOSOWANIA!

PRZYSZEDŁ CZAS NA PROMOCJĘ. OD URZĘDNIKÓW DZIECI DOSTAŁY PLAKATY, KTÓRE TERAZ ROZKLEJAJĄ NA TERENIE OSIEDLA - TAM, GDZIE WOLNO TO ROBIĆ. NAMAWIAJĄ DO GŁOSOWANIA RODZICÓW, KOLEGÓW, A NAWET PANA LISTONOSZA, KTÓRY ZNA WSZYSTKICH W OKOLICY.

NADESZŁA JESIEŃ, A Z NIĄ NADSZEDŁ RÓWNIEŻ CZAS GŁOSOWANIA! TERAZ IDĄ GŁOSOWAĆ - W TYCH WYBORACH NIE TRZEBA BYĆ DOROSŁYM, JAK W INNYCH. I TYLKO KAPSEL NIE ODDA GŁOSU, ALE NIE PSUJE MU TO HUMORU.

ALE SUPER, BĘDZIEMY MIEĆ WYBIEG DLA PSÓW!

DZIĘKUJEMY WAM, DRUŻYNO BO!

UDAŁO SIĘ! PROJEKTY BASI I KAROLA - WYBIEG DLA PSÓW ORAZ OGRÓDEK WARZYWNY - BĘDĄ REALIZOWANE! CO PRAWDA PROJEKT OLKA, CZYLI NOWE BOISKO, NIE ZAŁAPAŁ SIĘ W TYM ROKU, ALE CHŁOPAK I TAK SIĘ CIESZY, BO RAZEM Z DRUŻYNĄ OSIĄGNIĘLI WIELKI SUKCES. A CO DO BOISKA: MOŻE UDA SIĘ W PRZYSZŁEJ EDYCJI BO?

